

Vergadering Gemeenteraad van 29-09-2016		
Afdeling	: Griffie	Raadsvoorstel: RAD-001298
Naam opsteller voorstel	: M.H.R.M. Wolfs-Corten	Zaaknummer JOIN: Z/16/024615
Portefeuillehouder	: A.A.M.M. (Jos) Heijmans	Agendapunt: 17

Onderwerp

Procesvoorstel grip op regionale samenwerking.

Voorstel

1. Instemmen met het opstarten van het vervolg-proces om te komen tot een standaardproces waarmee de positie van de raad bij het aangaan van nieuwe regionale samenwerkingsverbanden en bij de bestaande regionale samenwerkingsverbanden wordt versterkt.
2. De raadsleden J.M. Nouwen (CDA) en F.B.C. Werps (D66) aanwijzen om deel te nemen aan de regionale werkgroep van griffiers en raadsleden, die dit standaardproces gaat uitwerken.

Inleiding en argumenten

De laatste jaren zijn er steeds meer regionale samenwerkingsverbanden ontstaan. Vanuit het Rijk wordt dit ook gestimuleerd vanuit de gedachte dat bepaalde taken dermate complex en/of specialistisch zijn dat het niet efficiënt en effectief is als individuele gemeenten deze taken uitvoeren. Samenwerkingsverbanden vormen daarmee als het ware een alternatief voor herindeling of fusie en een antwoord op noodzakelijke schaalvergroting.

De wijzigingen in de Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr) hebben invloed op rol en positie van gemeenteraden bij gemeenschappelijke regelingen.

In literatuur en praktijk is discussie ontstaan over de toename van het aantal gemeenschappelijke regelingen en andere regionale samenwerkingsverbanden, omdat deze niet democratisch gelegitimeerd zijn, terwijl er belangrijke bevoegdheden (veelal raadsbevoegdheden) in worden ondergebracht. De raad als democratisch gekozen orgaan raakt deze bevoegdheden kwijt en wordt daarmee op afstand gezet. Er wordt gesproken over het ontstaan van een 'democratisch gat'.

Uit de recente discussies over de nieuwe gemeenschappelijke regeling doelgroepenvervoer en over de in te stellen gemeenschappelijke regeling voor de fusie Risse-Westrom blijkt de onvrede van de raden, omdat zij niet alleen laat in het proces aan zet komen, maar dan ook weinig anders meer kunnen doen dan instemmen.

De Handreiking "Grip op Regionale Samenwerking" van het Ministerie van BZK, de Vereniging van Griffiers en Raadsleden uit 2015 en het rapport "Wisselwerking" van de Raad voor het Openbaar Bestuur van december 2015 adviseren gemeenteraden en hun

griffiers dit onderwerp op te pakken en te bezien hoe de positie van de raad bij regionale samenwerking verbeterd kan worden.

Om die handschoen op te pakken hebben de griffiers op 30 juni 2016 een symposium georganiseerd voor de gemeenteraden van de 7 Midden-Limburgse gemeenten. Dit symposium werd goed bezocht door de raden. Vanuit Weert waren 5 raadsfracties vertegenwoordigd.

Tijdens dit symposium zijn de processuele knelpunten en mogelijke oplossingen aan bod gekomen. Aan het einde van dit symposium is de griffiers verzocht om:

- a) een vervolgproces op te starten, inhoudende dat de vraag aan de respectievelijke gemeenteraden wordt voorgelegd of men een vervolg op de bijeenkomst van 30 juni jl. opziet. Het vervolg houdt dan in dat griffiers *gezamenlijk* en *met* hun raden komen tot een proces bij zowel het aangaan van *nieuwe* gemeenschappelijke regelingen of samenwerkingsverbanden als al *bestaande* regelingen en samenwerkingsverbanden. Dit raadsvoorstel legt deze initiële vraag aan u voor.
- b) uiterlijk 1 oktober a.s. een vervolg-document aan de raden voor te leggen. Via onderstaand procesvoorstel pakken de griffiers dit op. Dit voorstel wordt door de 7 griffiers op (inhoudelijk) identieke wijze voorgelegd aan hun gemeenteraad (of commissie).

Voorgesteld vervolg-proces:

Stap 1: toetsing of een vervolg op de bijeenkomst van 30 juni op draagvlak kan rekenen in de betrokken raden (uiterlijk 1 oktober).

Stap 2: bij gebleken draagvlak: instellen van een regionale werkgroep "grip op samenwerking" bestaande uit de 7 griffiers en 2 raadsleden per gemeente (uiterlijk 1 oktober).

Stap 3: opstellen van een plan van aanpak door de regionale werkgroep (4^e kwartaal 2016).

Hoe kunnen de raden in Midden-Limburg concreet hun grip op samenwerkingen vergroten? Hoe kunnen o.a. de (onderlinge) informatievoorziening, de controle en de sturing vanuit raads perspectief verbeterd worden? Waarop willen we ons richten (welke verbonden partijen / samenwerkingsverbanden)? Hoe organiseren we e.e.a. en welke acties zijn daarvoor nodig?

Stap 4: bespreking van het plan van aanpak door de betrokken raden c.q. vragen van instemming (begin 2017).

Stap 5: vervolg c.q. implementatie van voorstellen (2017 e.v.).

Alleen de stappen 1 en 2 liggen nu voor.

Beoogd effect/doel

Doel is een versterkte positie van de raad bij het aangaan van nieuwe regionale samenwerkingsverbanden en bij bestaande regionale samenwerkingsverbanden. De regionale werkgroep richt zich uitsluitend op de processuele aspecten en niet op de inhoud.

Kanttekeningen

Dit proces heeft in eerste instantie betrekking op gemeenschappelijke regelingen. Dat laat onverlet, dat indien daartoe aanleiding bestaat, het eveneens kan worden toegepast op andere samenwerkingsvormen, zoals afstemmingssamenwerkingen, netwerkconstructies of (verplichte) gemeenschappelijke samenwerkingen zoals de veiligheidsregio's en de regionale uitvoeringsdiensten (RUD's).

Dit proces ziet niet alleen op samenwerkingsverbanden tussen alle 7 Midden-Limburgse gemeenten, maar ook op samenwerkingen tussen enkele van deze gemeenten.

De te maken procesafspraken zien nadrukkelijk niet op de inhoud en de politieke overwegingen daaromtrent. Elke gemeenteraad maakt zijn eigen afwegingen en neemt eigenstandig besluiten. Wel kan bekeken worden of het zinvol is om bijvoorbeeld reacties op concept-begrotingen van gemeenschappelijke regelingen met andere gemeenteraden te delen en eventueel op elkaar af te stemmen om sterker te staan bij de besluitvorming in de gemeenschappelijke regeling.

Financiële gevolgen

Geen.

Uitvoering/evaluatie

Hierover wordt bij het behandelen van het uitgewerkte standaardproces in uw raad een voorstel aan u gedaan.

Communicatie/participatie

Niet van toepassing.

Advies raadscommissie

P.M.

Bijlagen

- Verslag symposium 7 Midden-Limburgse gemeenteraden d.d. 30 juni 2016, met bijlagen.
- Handreiking Grip op Regionale Samenwerking van het Ministerie van BZK, de Vereniging van Griffiers en Raadslid.Nu.
- Rapport "Wisselwerking" van de Raad voor het Openbaar Bestuur van december 2015

Bijbehorend ontwerp-raadsbesluit bieden wij u hierbij ter vaststelling aan.

Het fractievoorzittersoverleg,

FVO

Nummer raadsvoorstel: RAD-001298

RAADSBESLUIT

De raad van de gemeente Weert,

gezien het voorstel van het fractievoorzittersoverleg van 07-09-2016;

besluit:

1. Instemmen met het opstarten van het vervolgproces om te komen tot een standaardproces waarmee de positie van de raad bij het aangaan van nieuwe regionale samenwerkingsverbanden en bij de bestaande regionale samenwerkingsverbanden wordt versterkt.
2. De raadsleden J.M. Nouwen (CDA) en F.B.C. Werps (D66) aanwijzen om deel te nemen aan de regionale werkgroep van griffiers en raadsleden, die dit standaardproces gaat uitwerken.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van 29-09-2016.

De griffier,

De voorzitter,

M.H.R.M. Wolfs-Corten

A.A.M.M. Heijmans